

Opinnäytetyö (AMK)

Sairaanhoitaja

MSHTK15B

2017

Jaakko Pasula

ESITE PALVELUASUMISEN TARPEESSA OLEVILLE IKÄIHMISILLE JA HEIDÄN OMAISILLEEN TARVASJOEN HYVINVOINTIKESKUKSESTA

Pasula Jaakko

ESITE PALVELUASUMISEN TARPEESSA OLEVILLE IKÄIHMISILLE JA HEIDÄN OMAISILLEEN TARVASJOEN HYVINVOINTIKESKUKSESTA

Esite antaa asiakkaalle tietoa, luo mielikuvia palveluntarjoajasta, muistuttaa ja auttaa kertaamaan jo saatua tietoa palvelutarjonnasta. Esitteen tärkeimmät tehtävät ovat palvelun esitleminen sekä palvelun hyötyjen esille tuominen selkeästi sekä se, millaisiin ongelmiin ja haasteisiin palvelusta löytyy ratkaisu. Esitteen avulla ohjataan asiakasta palveluvalinnassa ja vakuutetaan palveluntarjoajan osaaminen.

Tämän opinnäytetyön tehtävänä oli laatia Tarvasjoen Hyvinvointikeskuksesta sen toimintaa kuvaava esite palveluasumisen tarpeessa oleville ikäihmisille ja heidän omaisilleen. Opinnäytetyössä luodun esitteen tavoitteena oli auttaa ja helpottaa palveluasumista harkitsevia henkilöitä ja heidän omaisiaan tutustumaan Hyvinvointikeskukseen. Opinnäytetyön tilaajana on Liedon kunta.

Esitteen haluttiin palvelevan mahdollisimman hyvin ikäihmisiä. Esite luotiin selkeäksi ja helppolukuiseksi. Esite sisältää kansisivun, kaksi asiasivua ja loppusivun, johon koottiin Hyvinvointikeskuksen yhteystiedot. Tekstin tukena käytettiin kuvia selventämään ja havainnollistamaan esitteen sisältöä. Esite tehtiin sähköisesti ja toimeksiantaja painattaa ne paperiversioon A5 kokoiseksi.

ASIASANAT:

tehostettu palveluasuminen, ikääntyneet, vanhuspalvelut, laatusuositus, esite

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme | Nurse

May 2017 | 26

[Click here to enter text.](#)

Pasula Jaakko

THE BROCHURE OF TARVASJOEN HYVINVOINTIKESKUS TO THE CUSTOMERS AND RELATIVES WHO ARE NEEDED OF SERVICE HOUSING

The brochure provides the customer with information, creates images of the service provider, reminds and helps to repeat the information which has already been shared of service offering. The main tasks of the brochure are to present the service and clearly present the benefits of the service, as well as to present what kind of problems and challenges the service can find. The brochure guides the customer in the service selection and insures the service provider's know-how.

The purpose of this thesis was to produce a brochure describing the activities of Tarvasjoen Hyvinvointikeskus for elderly people and their relatives in need of elderly housing service. The purpose of the brochure created in the thesis was to help and facilitate people and their relatives considering the housing service to get familiar with the Hyvinvointikeskus. The subscriber for the thesis is the municipality of Lieto.

The brochure was intended to serve the elderly as well as possible. The brochure was created clear and easy to read. The brochure contains a cover page, two pages and a final page to which the contact information of the Hyvinvointikeskus was collected. In support of the text, images were used to clarify and illustrate the contents of the brochure. The brochure was made electronically and the client will print them on paper size A5.

[Click here to enter text.](#)

KEYWORDS:

Enhanced service housing, Elderly, elderly services, quality recommendation, brochure

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN	6
2.1 Ikäihmisten palvelujen laatusuositus	6
2.2 Tehostetun palveluasumisen tarve	7
2.3 Tehostettu palveluasuminen palvelutalossa	8
3 ESITE	12
4 TARVASJOEN HYVINVOINTIKESKUS	13
5 OPINNÄYTETYÖN TEHTÄVÄ JA TAVOITE	14
6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	15
6.1 Tiedonhaku ja esitteen laatiminen	16
7 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	18
8 POHDINTA	20
LÄHTEET	21
LIITTEET	23
Liite 1 Esite	23

1 JOHDANTO

Kunnalla on vastuu tuottaa tai antaa toisen palvelutuottajan tehtäväksi järjestää tai rahoittaa ikäihmisten tarvitsemat sosiaali- ja terveyspalvelut (Räsänen 2011, 20-21). Ikäihmisten määrän lisääntymisen vuoksi palvelutarpeen kasvuun varautuminen on korostunut 2000-luvulla. Ikääntyneiden palvelujärjestelmät koostuvat akuuttihoidosta ja ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan yksiköistä sekä näiden välimuotoisten palvelujen yksiköistä. (Voutilainen & Tiikkainen 2009, 109.) Palveluasuminen on asumisen palveluissa annettavaa sosiaalipalvelua, jossa palvelunantaja järjestää asiakkaalle hoitoa ja apua sovitulla tavalla. Tässä opinnäytetyössä puhutaan tehostetusta palveluasumisesta. Tehostetussa palveluasumisessa hoitoa, palvelua ja henkilökuntaa on saatavilla ympärivuorokautisesti. (Kansalaisen palvelut 2016.) Suomessa tehostettuun palveluasumiseen kohdistuu erilaisia lakeja ja säädöksiä, joilla halutaan taata laadukas ja turvallinen väestön ikääntyminen. Ikäihmiset tarvitsevat yleensä laitoshoidoa tai palveluasumista erilaisten sairauksien ja toimintakyvyn heikkenemisen vuoksi. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013.)

Esite antaa asiakkaalle tietoa, luo mielikuvia palveluntarjoajasta, muistuttaa ja auttaa kertaamaan jo saatua tietoa palvelutarjonnasta. Esitteen tärkeimmät tehtävät ovat palvelun esitteleminen sekä palvelun hyötyjen esille tuominen selkeästi sekä se, millaisiin ongelmiin ja haasteisiin palvelusta löytyy ratkaisu. Esitteen avulla ohjataan asiakasta palveluvalinnassa ja vakuutetaan palveluntarjoajan osaaminen. (Koulutus- ja kehittämispalvelu Aducate 2012, 2-3.)

Tämän opinnäytetyön tehtävänä on laatia Tarvasjoen Hyvinvointikeskusta ja sen toimintaa kuvaava esite palveluasumisen tarpeessa oleville ikäihmisille ja heidän omaisilleen. Opinnäytetyössä luodun esitteen tavoitteena on auttaa ja helpottaa palveluasumista harkitsevia henkilöitä ja heidän omaisiaan tutustumaan Hyvinvointikeskukseen. Opinnäytetyön tilaajana on Liedon kunta.

2 TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN

2.1 Ikäihmisten palvelujen laatusuositus

Vuonna 2013 voimaan astui vanhuspalvelulaki, joka on laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista. Ikääntyneen väestön palveluiden kehittämisen, lainsäädännön ja uudistusten toteuttamisen ja ohjauksen määrittelee Suomessa valtionhallinnon ylimpiin elimiin kuuluva Sosiaali- ja terveysministeriö (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016). Se on antanut vastuun kunnille ikääntyneiden palvelujen tuottamisesta, valvotusti ja lakeja noudatten. Kunnalla on vastuu tuottaa tai antaa toisen palvelutuottajan tehtäväksi järjestää tai rahoittaa ikäihmisten tarvitsemat sosiaali- ja terveyspalvelut. (Räsänen 2011, 20-21.) Sosiaali- ja terveysministeriö on Suomen Kuntaliiton ja Stakesin kanssa laatinut ikäihmisten hoitoa ja palveluja koskevan laatusuosituksen. Laatusuositus tukee kuntia ja muita palveluntuottajia kehittämään ikäihmisiä koskevia palveluita. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008, 3.) Laatusuosituksen tarkoituksena on tukea ikääntyneen väestön toimintakykyä sekä vanhuspalvelulain toimeenpanoa. Sen kokonaistavoite on turvata väestön ikääntyminen mahdollisimman turvallisesti huomioiden terveyden, toimintakyvyn ja laadukkaat palvelut. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013.)

Suomessa ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen mukaan korkealaatuinen palvelutoiminta on asiakaslähtöistä, perustuu kattavaan palvelutarpeeseen ja toimintakykyä ja kuntoutusta edistävään työotteeseen sekä elinympäristön ja asiakkaan voimavarojen arviointiin. Lisäksi korkealaatuinen palvelutoiminta toteutetaan yhteistyössä asiakkaan, palveluntuottajien ja omaisten kanssa. Korkealaatuisen palvelutoiminnan on toteuduttava oikea-aikaisesti ja turvallisesti, hyödyntäen tietoa olemassa olevista tutkimustiedoista ja hyvistä käytännöistä. Palvelutoiminnan tulee olla myös tavoitteellista ja säännöllisesti arvioitua, jossa palveluille asetetut yksilölliset ja yhteiskunnalliset tavoitteet saavutetaan. (Voutilainen & Tiikkainen 2009, 111.)

2.2 Tehostetun palveluasumisen tarve

Ikääntymispolitiikassa ikäihmisten määrän lisääntymisen vuoksi palvelutarpeen kasvuun varautuminen on korostunut 2000- luvulla. Tämä tarkoittaa sitä, että on alettu korostamaan enemmän ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, ikäihmisten palveluiden kehittämistä ja aktiivisuutta. Ikääntyneiden palvelujärjestelmät koostuvat akuuttihoidosta ja ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan yksiköistä sekä näiden välimuotoisten palvelujen yksiköistä. (Voutilainen & Tiikkainen 2009, 109.) Tehostetun palveluasumisen hoidon tarve kasvaa ikäihmisillä ja muistisairaille sen perusteella, millaisia uudistuksia lakiin ja asetuksiin on tulossa (Voutilainen & Löppönen 2016).

Ikäihmisten palvelun tarpeita aiheuttavat yleensä erilaiset sairaudet, toimintakyvyn muutokset, ikä, sukupuoli, yksin asuminen ja asumisen ympäristö sekä hoitohenkilön puute, päihdekäyttö ja psyykkiset ongelmat. Näistä palvelun tarpeista johtuen ikäihmiset tulevat yleensä laitoshoidon tai palveluasumisen asiakkaisiksi. (Räsänen 2011, 21.) Muistisairaidet aiheuttavat toimintakykyjen vajeita, joiden vuoksi valtaosa tehostetun palveluasumisen asiakkaisista on muistisairaita. Vuonna 2016 tehostetun palveluasumisen asukkaista reilulla 70%:lla oli vähintään keskivaikea muistisairaus. Tehostetun palveluasumisen yksiköt tarjoavat ikäihmisille ja muistisairaille ympärivuorokautista hoitoa. (Kaski, Manninen & Pihko 2012, 158.) Vuosina 2000-2014 Suomessa oli reilu 43 000 tehostetun palveluasumisen vanhusasukasta (Taulukko 1).

Taulukko 1. Ympäri vuorokautisen pitkäaikaishoidon vanhusasiakkaat vuosina 2000-2014 (Voutilainen & Löppönen 2016).

	2000	2005	2010	2014
Tehostettu palveluasuminen 75–84-vuotiaat	5 288	11 995	21 110	27 052
Tehostettu palveluasuminen 85+	2 588	5 951	11 790	16 233
Yhteensä	7 876	17 946	32 900	43 285
Vanhainkoti 75–84-vuotiaat	16 657	15 470	12 817	8 504
Vanhainkoti 85+	9 208	8 577	7 556	5 276
Yhteensä	25 865	24 047	20 373	13 780
Terveyskeskus pitkäaikaishoito 75–84-vuotiaat	10 360	9 871	6 649	2 920
Terveyskeskus pitkäaikaishoito 85+	5 478	5 082	3 586	1 687
Yhteensä	15 838	14 953	10 235	4 607
Kaikki ympärivuorokautinen hoito yhteensä	49 579	56 946	63 508	61 672

2.3 Tehostettu palveluasuminen palvelutalossa

Palveluasumiselle ei ole varsinaisesti olemassa mitään määritelmää, palveluasuminen sisältää aina sekä asumisen että palvelut (Andersson 2007, 9). Mikäli hoidon tarve vaatii ympärivuorokautista palvelua, puhutaan tehostetusta palveluasumisesta, jolloin henkilökuntaa on paikalla ympärivuorokautisesti. Palveluasuminen tapahtuu esimerkiksi palveluasunnoissa, jotka tarjoavat jokapäiväistä tukea yksiköstä riippuen. Palveluasuminen tapahtuu yksiköissä, joissa asiakkailla on käytössään omat asunnot ja joiden kustannuksista ja asumiseen liittyvistä velvollisuuksista he vastaavat itse. Palveluasumisessa asukkaiden kanssa sovitaan yksilöllisesti, mitä palveluja he tarvitsevat. Näitä palveluja voivat olla esimerkiksi kodinhoitoapu, ateriapalvelu, avustaminen arjen kanssa, terveydenhoito ja kuntoutus sekä turvapalvelut. (Kansalaisen palvelut 2016.) Asunnot voivat olla erityisesti ikääntyneiden henkilöiden tarpeisiin rakennettuja. Palveluasuminen voi olla lyhytkestoista tai pysyvää ja sitä tarjoavat esimerkiksi kuntien, kuntayhtymien tai järjestöjen ylläpitämät palvelutalot.

Palveluasumista koskevia lakeja ovat vammaispalvelulaki, sosiaalihuoltolaki ja erityishuoltolaki. (Omaishoitajat ja läheiset -liitto ry 2017.)

Lyhytaikaisesta laitosasumisesta käytetään tavallisesti käsitettä intervalliasuminen, jaksottaisasuminen tai hoitojakso. Intervalliasuminen on asumista, jossa henkilö asuu vuoroin kotona ja vuoroin jossakin lyhytaikaista hoitoa tarjoavassa laitoksessa tai asumisyksikössä. (Salin 2008, 21-22.) Hoitojaksot ovat maksullisia ja tarkoitettu ihmisille, jotka tarvitsevat välillä lyhytaikaista laitoshoidoa, hoivaa ja huolenpitoa. Tällaista hoitoa tarjoavat esimerkiksi kunnat ja yksityiset vanhainkodit, hoivakodit, ryhmäkodit, palvelukeskukset, palvelukodit, päiväkeskukset tai muut hoitolaitokset. (Omaishoitajat ja läheiset -liitty ry 2017.)

Intervalliasumisessa koti- ja laitoshoidojen jaksot sovitetaan yleensä asiakkaan tarpeisiin sopivaksi (Muurinen 2003). Muistisairaankuntoutukseen ja kuntoutusta edistävään tapaan on kiinnitettävä erityistä huomiota, sillä ilman sitä hoitojaksot voivat romahduttaa muistisairaankäytännön (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017). Intervalliasumisen tavoitteena on muun muassa asiakkaan toimintakyvyn ylläpitäminen tai parantaminen, terveydentilan seuranta, kuntouttaminen, yksinäisyyden lievittäminen, jaksamisen tukeminen ja hoitavan omaisen loma (Omaishoitajat ja läheiset -liitty ry 2017). Iäkkäällä intervalliasumisen on tarkoitus tukea osittain kotona asumista mahdollisimman pitkälle (Muurinen 2003).

Palveluasumisessa asunnot ovat niissä asuvien, palvelutarpeessa olevien asiakkaiden koteja, joissa on tarkoitus asua pitkäaikaisesti. Asuntoihin tuodaan omia huonekaluja ja muita esineitä luomaan oman kodin turvallisuuden tunteita ja helpottamaan sopeutumista. (Kivelä & Vaapio 2011, 104.) Asuinympäristön ja yhteisien tilojen viihtyisyydellä ja turvallisuudella mahdollistetaan asukkaiden osallistuminen yhteisiin tekemisiin ja seurusteluun (Mäkinen, Kruus-Niemelä & Roivas 2009, 50-51). Lähiluonto ja puutarhat ovat merkityksellisiä tehostetun palveluasumisen asukkaille. Lisäturvallisuutta ympäristöön sekä fyysisen kunnon ylläpitoon luo esteettömyys, riittävä valaistus, jalkakäytävien hiekoitus talvella sekä iäkkäille sopivat palveluvälineet. (Kivelä & Vaapio 2011, 104.) Hyvin suunniteltu ja rakennettu palveluasumisen ympäristö toimii kuntoutumista

edistävän työn tukena ja lisää ikäihmisten hyvinvointia ja terveyttä (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017). Turvallisuuden edistäminen on tärkeä osa palveluasumisyksiköiden toimintaa ja vastuu turvallisuudesta on palvelun tuottajilla. Yksityisyyden ja asukkaiden elämänlaadun kannalta asukkaita ei hoivata yleisillä paikoilla ja yksin asumiseen on annettava mahdollisuus. Pienet ryhmäkoot luovat asukkaille turvallisuutta ja ympäristön hallinnan tunnetta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017.) Lisäksi henkilökunnan määrä ja heidän osaaminen luovat edellytykset hyvälle ja laadukkaalle hoidolle (Voutilainen & Löppönen 2016).

Tehostettua palveluasumista tarjoavissa yksiköissä on huomioitava turvallisuus ja esteettömyys asukkaiden huoneissa ja yhteisissä tiloissa. Asumisen laadun takaamiseksi tilojen mitoituksen on oltava riittävä ja muunneltavissa oleva asukkaiden liikkumisen ja henkilökunnan työskentelyn kannalta. Asukkaille tulee ensisijaisesti tarjota oma huone ja kylpyhuone, jotka tulee huomioida jo remontti- ja rakennusvaiheessa. Tehostetussa palveluasumisessa hoidon tulee kehittää pariskunta-asumisen vaihtoehtoja ja pariskunnille on tarjottava mahdollisuus yhdessä asumiseen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017.) Palveluasumisessa asukkaiden huoneet toimivat heidän omana kotinaan, joten on tärkeää, että ne tuntuvat kodikkailta ja viihtyisiltä asukkaan omineen kalusteineen. Fyysisten esteettömyyksien ohella yksiköissä on panostettava siihen, että ympäristö on myös sosiaalisesti ja institutionaalisesti esteetön huomioon ottaen toimintakyvyt ja rajoitukset niin, että ihminen on näistä huolimatta ympäristössään täysivaltainen ihminen. Yhteisten tilojen täytyy olla viihtyisiä ja turvallisia ja yhdessäoloon ja tekemiseen on oltava mahdollisuus. Pitkäaikaisasukkaiden mielenterveyden ja hyvinvoinnin kannalta on myös tärkeää, että ulkoilumahdollisuudet ovat hyvät ja laadukkaita. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017.)

Toimintakyvyn muutosten ja muiden syiden vuoksi etenkin muistisairaiden siirtymiä palveluasumisen yksiköiden välillä tapahtuu paljon ja ne ovat erityisen haitallisia, sillä kotiutuminen uuteen elinympäristöön ja ihmisiin vaatii sopeutumista ja on vaiheittain etenevä, monesti pitkäkin prosessi. Hyvän hoidon

turvaamiseksi tarpeettomia siirtoja on vältettävä. Palvelujen käyttäjiä ja heidän läheisiään on ehdottoman tärkeää kuulla kaikissa siirtoprosessin vaiheissa. Näistä huolimatta suomalaisilla yli 70 vuotiailla on viimeisten kahden elinvuoden aikana keskimäärin yli 10 siirtoa oman kodin, tehostetun palveluasumisen, vanhainkodin, terveyskeskuksien ja sairaaloiden välillä. Tämä johtuu usein iän mukana tulleista akuuteista sairauksista, hoidoista ja tutkimuksista, joiden vuoksi toimintakyky heikkenee. Lain uudistusten tavoitteena kuitenkin on, että henkilö saisi asua samassa paikassa ja palvelut olisivat liikkuvia. (Voutilainen & Löppönen 2016.)

Palveluasumisen yksiköissä asukkaille järjestetään virikehetkiä ja -toimintaa, joita jokainen ihminen tarvitsee elämäänsä. Viriketoiminnan tavoite iäkkäiden palveluasumisessa on mielen ja kehon aktivointi erilaisten toimintojen avulla. Viriketoiminnan avulla palveluasumisen asukkaille halutaan luoda mahdollisuus yhteisiin hetkiin ja seurusteluun muiden asukkaiden kanssa. (Heikkilä & Rönnlund-Jaakkola 2014, 20.) Viriketoimintaa voi olla monenlaista, kuten mm. musiikkia, tapahtumia, ulkoilua tai käsitöitä (Kari, Niskanen, Lehtonen & Arslanoski 2013, 223, 227). Viriketuokiot tuovat iloa, vaihtelua, hyvää yhdessäoloa ja virkistystä asukkaiden arkeen (Espoon kaupungin sosiaali- ja terveystoimi 2014, 6). Viriketoiminnasta on koettu olevan asukkaille ja hoitohenkilökunnalle hyötyä heidän jaksamisessaan (Kari, Niskanen, Lehtonen & Arslanoski 2013, 223, 227). Tarvajoen Hyvinvointikeskuksessa virikehetkistä vastaa oma asukasraati, joka suunnittelee ja toteuttaa yhteistä ohjelmaa ja virikehetkiä (Hyvinvointikeskuksen asumispalveluesimies 29.9.2016).

3 ESITE

Hyvä esite on helppolukuinen, jossa kuvat, kuviot ja kaaviot ovat tukemassa sen sisältöä. Olennaista on, että teksti on ymmärrettävää ja esitteessä oleva tieto välittyy lukijalle päätöstä ja jatkokäsittelyä varten. Esite antaa asiakkaalle tietoa, luo mielikuvia palveluntarjoajasta, muistuttaa ja auttaa kertaamaan jo saatua tietoa palvelutarjonnasta. Esitteen tärkeimmät tehtävät ovat palvelun esittäminen selkeästi, tuoda esille palvelun hyödyt ja siitä syntyvät tulokset sekä tuoda esille sen, millaisiin ongelmiin ja haasteisiin palvelusta löytyy ratkaisu. Esitteen avulla ohjataan asiakasta palveluvalinnassa ja vakuutetaan palveluntarjoajan osaaminen. (Koulutus- ja kehittämispalvelu Aducate 2012, 2-3.)

Esitteen luurankomallissa asiasisältö määritetään kappaleotsikoin, joiden alle lisätään pääviestit ja tärkeimmät argumentit (Koulutus- ja kehittämispalvelu Aducate 2012, 4, 6). Helppolukuisen esitteen teossa on hyvä ottaa huomioon kontrasti erot. Vaalealla pohjalla oleva tumma teksti on kaikista helpointa luettavaa silmälle. Lisäksi on hyvä kiinnittää huomiota lauseiden ja kappaleiden pituuteen, jotta ne pysyisivät mahdollisimman lyhyinä. (Raninen & Rautio 2003, 194, 196.) Hyvinvointikeskuksen esitteen teossa on erityisen tärkeää kiinnittää näihin asioihin huomiota, sillä kohderyhmänä ovat vanhusasiakkaat. Lisäksi tekstien ja kuvien määrää on rajattu, jotta esitteen sisältö on mahdollisimman pienimuotoinen tiivistelmä.

Asiasisällön lisäksi esitteeseen valitaan kuvitus, joka voi sisältää erilaista tekemistä, ryhmätyötä, kättelyä, työn tekemistä, iloisia kasvoja, onnistumista jne. Kuvituksessa on tärkeää, että valitaan yksi linja jota noudatetaan. (Koulutus- ja kehittämispalvelu Aducate 2012, 4, 6.) Valokuvauksessa tulee kuitenkin ottaa aina huomioon niitä koskevat säädökset ja lait. Kuvattaessa perussääntönä on, että aina täytyy kysyä lupa kuvattavalta sekä kuvaamiseen että julkaisemiseen. Julkkiksia ja julkisia tiloja saa kuitenkin kuvata ilman lupaa ellei sitä erikseen kielletä. Myöskään julkisilla paikoilla selkeästi tunnistettavan henkilön kuvaa ei saa käyttää ilman hänen suostumustaan mainos- tai markkinointitarkoituksessa. (Mediakasvatusseura 2017.)

4 TARVASJOEN HYVINVOINTIKESKUS

Tarvasjoen Hyvinvointikeskus on Liedon kunnan järjestämä vanhusten palveluasumisyksikkö. Se sijaitsee Liedon kunnassa, Tarvasjoen keskustassa lähellä palveluita. Hyvinvointikeskus tarjoaa asukkailleen turvallisen, monipuolisen ja virikkeellisen ympäristön elää ja ikääntyä. Hyvinvointikeskus tarjoaa monimuotoisia palveluja ikäihmisille sekä intervalli- ja kriisiasumista sitä tarvitseville. Omiksi soluiksi jaetut tehostetun palveluasumisen yksiköt tarjoavat hoitoa ja huolenpitoa ympärivuorokautisesti. Hoitopaikkoja on yhteensä 33, joista kolme on lyhytaikaispaikkoja. Henkilökuntaa Hyvinvointikeskuksessa on yhteensä 24, joista kaksi on sairaanhoitajaa, kaksi hyvinvointiavustajaa ja 20 lähihoitajaa. (Hyvinvointikeskuksen asumispalveluesimies 29.9.2016.)

Hyvinvointikeskuksessa on kolme eri osastoa, jotka sijaitsevat samassa rakennuksessa. Osastojen nimet ovat Ketola, Heikkilä ja Muistola. Ketolassa on 13 huonetta, joista yksi on intervallihuone. Muistolassa huoneita on 10, joista yksi on intervallihuone ja yksi perhehuone. Heikkilässä on myös 10 huonetta, joista yksi on intervallihuone. Jokaisella osastolla on oma yhteinen tilansa, jossa ruokaillaan ja järjestetään erilaista viriketoimintaa. Lisäksi osastojen yhteistä aktiviteettiä ja viriketoimintaa voidaan järjestää osasto Heikkilässä, jossa on riittävän suuri kokoontumistila. Asukashuoneet ovat asukkaiden vuokraamia yhden hengen yksiöitä, joissa jokaisessa on wc- ja suihkutilat. Asunnoissa tunnelma on viihtyisä ja kodinomainen, sillä asukkaat sisustavat huoneensa omilla esineillä. (Hyvinvointikeskuksen asumispalveluesimies 29.9.2016.)

5 OPINNÄYTETYÖN TEHTÄVÄ JA TAVOITE

Tämän opinnäytetyön tehtävänä oli laatia Tarvasjoen Hyvinvointikeskuksen toimintaa kuvaava esite Liedon kunnan palveluasumisen tarpeessa oleville ikäihmisille ja heidän omaisilleen. Opinnäytetyössä luodun esitteen tavoitteena on auttaa ja helpottaa palveluasumista harkitsevia ihmisiä ja heidän omaisiaan tutustumaan Hyvinvointikeskukseen. Esitteen avulla annetaan ydintietoa yksikön toiminnasta ja tavoitellaan asukkaiden sekä omaisten tiedon ja luottamuksen lisäämistä tehostetun palveluasumisen toimintaa kohtaan. Esitteen toivotaan myös tukevan tuen tarpeessa olevien päätöstä siirtyä omasta kodista tehostettuun palveluasumiseen. Esitteestä toivotaan olevan hyötyä ja apua uuden asukkaan ja heidän omaisten ja tulevan asumisyksikön alkavalle yhteistyölle.

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen, toiminnan järjestäminen tai järjeistäminen. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla esimerkiksi ohje, ohjeistus, opastus, kuten perehdyttämisopas tai turvallisuusohjeistus. Kohderyhmästä riippuen toteutustapana voi olla esim. kirja, kansio, opas, cd-rom, portfolio, kotisivut, järjestetty näyttely tai tapahtuma (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9-10.)

Opinnäytetyön toimeksiantajana on Liedon kunta. Opinnäytetyön tuotoksena toimeksiantajan pyynnöstä tehtiin asiakasesite Tarvasjoen Hyvinvointikeskuksesta, joka sijaitsee Liedon kunnassa. Tavoitteena oli tehdä asiakkaille ja omaisille esite, joka sisältää tietoa Hyvinvointikeskuksen asumisesta, palveluista ja asukkaiden hoidosta. Esiteessä kerrotaan Tarvasjoen Hyvinvointikeskuksen osastoista, jotka tarjoavat ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa ikäihmisille. Esitteessä halutaan korostaa tehostetun palveluasumisen hyötyjä, sen monipuolisuutta, turvallisuutta ja lämmintä kodinhenkeä. Esiteen on tarkoitus olla selkeä, ymmärrettävä, helppolukuinen sekä vanhuksia palveleva. Tekstin tukena käytetään kuvia selventämään ja havainnollistamaan esitteen sisältöä. Esite annetaan Hyvinvointikeskukselle sähköisenä ja niin, että se on helposti muokattavissa myöhemmin esimerkiksi puhelinnumeron muuttuessa. Hyvinvointikeskus hoitaa itse esitteen painatukset.

Valmis aihe saatiin syksyllä 2016, jonka jälkeen sovittiin tapaaminen asumispalveluesimiehen kanssa. Tapaamisessa tutustuttiin Hyvinvointikeskuksen osastoihin Ketola, Muistola ja Heikkilä. Lisäksi saatiin kattavaa tietoa Hyvinvointikeskuksen yksiköiden toiminnasta, sekä siitä, millainen asiakasesitteen tulisi olla. Opinnäytetyöprosessin aikana oltiin tarvittavan tiedon saamiseksi yhteydessä Hyvinvointikeskuksen asumispalveluesimieheen sähköpostilla, puhelimella tai skypeillä. Paikan päällä käytiin ottamassa kuvia esitettä varten. Opinnäytetyön tekijä valokuvasi itse esitteeseen tulevat kuvat, lukuunottamatta ulkoapäin otettua kesäkuvaa, joka saatiin Hyvinvointikeskukselta. Valokuvauksessa otettiin se linja, ettei kuvissa näy

asukkaita tai muita henkilöitä lainkaan. Liedon kunnan omilta kotisivuilta sai myös nopeaa ja luotettavaa tietoa Hyvinvointikeskuksesta ja sen palveluista.

6.1 Tiedonhaku ja esitteen laatiminen

Tiedonhakuprosessi aloitettiin opinnäytetyön toimeksiantajan, Tarvasjoen Hyvinvointikeskuksen, palveluasumisesimiehen haastattelulla. Haastattelu selkeytti avainsanoja, joiden avulla kirjastojen tietokannoista sekä googlesta löytyi paljon eri lähteitä käytettäväksi. Tiedonhaussa hakusanoina käytettiin muun muassa tehostettu palveluasuminen, palveluasumisen tarve, intervalliasuminen, palvelujen laatusuositus sekä esite. Tiedonhaussa kiinnitettiin erityistä huomiota lähteiden ikään, luotettavuuteen ja alkuperään.

Toimeksiantajan pyynnöstä esitteestä tehtiin 4 –sivuinen, lyhyt, mutta ytimekäs tietopaketti Hyvinvointikeskuksesta. Esite päätettiin loogisuuden vuoksi tehdä vaakatasoon, A4 kokoiselle paperille niin, että se tulostetaan kaksipuolisena. Tulostettu esite taitetaan keskeltä kahtia, jolloin siihen tulee kansisivu, kaksi asiasivua ja loppusivu, joka sisältää Hyvinvointikeskuksen yhteystiedot. Esite tehdään ja toimitetaan toimeksiantajalle sähköisenä. Toimeksiantaja itse painattaa esitteen paperiversion. Käsien kosketeltavissa oleva esite palvelee paremmin ikäihmisiä, sillä sähköiset esitteet voivat tuntua heistä vierailta ja hankalasti luettavilta. Esitteen tekemiseen valittiin Word -tekstinkäsittelyohjelma, sillä Wordilla tehty esite on helposti muokattavissa, mikäli esimerkiksi puhelinnumero tai jokin muu tieto muuttuu.

Esitteen kohderyhmänä ovat Liedon kunnan ikäihmiset ja heidän omaisensa. Ikäihmisiä ajatellen esitteestä haluttiin lyhyt, selkeä ja helppolukuinen. Asumispalveluesimieheltä ja kunnan omilta internet sivuilta saatiin kattavaa tietoa esitteen sisällön luomiseen. Esitteessä käytetään selkeitä ja isoja kuvia sekä fonttia. Kansikuvaksi esitteeseen valittiin Tarvasjoen Hyvinvointikeskuksesta kesällä otettu kuva. Kuva saatiin Hyvinvointikeskukselta ja asumispalveluesimies antoi luvan käyttää sitä esitteen kansikuvana. Kuvan lisäksi kanteen tulee, vaalean vihreälle pohjalla, isolla tekstillä Tarvasjoen Hyvinvointikeskus ja

tarkennuksena vielä Liedon vanhuspalvelut. Lisäksi kansisivulle liitettiin kunnan vaakuna havainnoillistamaan nopeasti silmäiltynä sitä, mistä kunnasta on kyse. Kansisivun jälkeen on kaksi asiasivua. Toisella sivulla on yksi iso kuva, jonka alla on esittely Hyvinvointikeskuksesta. Siinä kerrotaan, että Hyvinvointikeskus sijaitsee Tarvasjoen keskustassa lähellä palveluita tarjoten monipuolisen, turvallisen ja virikkeellisen ympäristön elää ja ikääntyä. Lisäksi on kerrottu, että Hyvinvointikeskus tarjoaa tehostettua palveluasumista vanhuksille ja muistisairaille sekä intervalliasumista ja kriisiasuntoa sitä tarvitseville. Toimeksiantaja halusi painottaa esitteessä Hyvinvointikeskuksen lämmintä ja kodinomaista tunnelmaa, jonka vuoksi se on myös esitteessä. Myös henkilökuntarakenteesta ja asukkaiden viihtyvyydestä on kerrottu esitteen tällä sivulla. Toisella sivulla on nimetty ja kuvilla havainnoillistettu Hyvinvointikeskuksen osastot Ketola, Muistola ja Heikkilä sekä paljonko niissä on huoneita. Viimeiselle sivulle on vielä koottu selkeästi yhteystiedot Hyvinvointikeskukseen.

7 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Toiminnallisessa opinnäytetyössä on tärkeää ottaa huomioon eettisiä näkökulmia. Opinnäytetyön on oltava luotettava ja eettisyydestä on pidettävä kiinni. Tutkimuksen saralla toisen tutkijan ajatusten, ilmaisujen tai tulosten esittäminen omilla nimillä on plagiointia ja vastoin tutkimuksen eettisiä pelisääntöjä. Internet on helppo ja nopea tapa hankkia tietoa, mutta tiedonlähteen alkuperäisyyden jäljitys ja lähdekriittiset näkökohdat ovat sudenkuoppa. Myös tekaistut väitteet ja esimerkit, sekä keksityt tulokset ovat yksi plagioinnin muoto. Harkittu ja oikeanlainen lähdekritiikki auttaa tarkastelemaan tutkimuksen kohteena olevaa aihepiiriä eri näkökulmista ja saamaan hyvinkin erilaisia tuloksia jo aiemmin tutkitusta aiheesta. Lähteiden valinnassa on hyvä kiinnittää huomiota sen tunnettavuuteen, ikään, laatuun ja uskottavuuteen. Alkuperäisten lähteiden suosiminen lisää opinnäytetyön luotettavuutta. Luotettavuuden parantamiseksi on hyvä tarkkailla lähteiden ilmaisun tyyliä ja sävyä, kuten sanavalintoja, vivahteita ja painotuksia. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 72, 73, 78.)

Esitteessä kerrottu tieto Hyvinvointikeskuksesta on luotettavaa ja peräisin asumispalveluesimieheltä sekä kunnan omilta internet sivuilta. Teoriaosuudessa eettisyys toteutuu tarkkojen lähdeviittausten kautta. Opinnäytetyössä suositettiin mahdollisimman tuoreita lähteitä ja kiinnitettiin huomiota lähteiden ikään. Internetistä otetuissa lähteissä huomioitiin tarkasti tekijä. Esitteen teossa huomioidaan esimerkiksi valokuvien käyttö, koska ne lisäävät esitteen luotettavuutta. Rakennusta ja sen tiloja kuvatessa oli huomioitava eettiset periaatteet. Sisätilojen valokuvaamiseen ja niiden julkaisemiseen pyydettiin lupa Hyvinvointikeskukselta. Kuvatessa oli huomioitava, ettei kuvissa näy asukkaita tai muita henkilöitä tunnistettavasti. Ulkorakennuksia sai kuvata ilman lupaa, sillä ne ovat julkisia rakennuksia. Opinnäytetyön luotettavuutta halutaan myös korostaa sillä, että kirjoitetaan ja kuvaillaan tarkasti tekoprosessin eri vaiheet. Suunnitelman jälkeen toimeksiantajan kanssa allekirjoitettiin toimeksiantosopimus. Ennen opinnäytetyön seminaaria valmis esite käytiin läpi toimeksiantajan kanssa. Toimeksiantaja piti esitteen selkeydestä ja hänen

mukaan esite on ollut kaivattu lisä Hyvinvointikeskusta koskevan tiedon välityksessä. Esite vastasi hyvin odotuksia.

8 POHDINTA

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä selkeä ja helppolukuinen esite Tarvasjoen Hyvinvointikeskuksesta. Opinnäytetyön toimintatavaksi haluttiin toiminnallinen, sillä siitä koettiin olevan eniten hyötyä tulevaisuudessa käytännön hoitotyössä. Esite oli suunnattu Liedon kunnan palvelun tarpeessa oleville ja heidän omaisilleen. Tarkoitus on, että esitettä käytettäisiin apuna ja tukena, kun palveluasuminen on ajankohtaista. Ikäihmisten kohdalla on hyvä ennakoida tulevia tilanteita ja asumista. Esimerkiksi kotisairaanhoidajat voisivat esitteen avulla kertoa asiakkailleen palveluasumisen mahdollisuuksista. On myös tärkeää, että omaisilla on hyvissä ajoin tieto oman kuntansa palveluasumisen paikoista. Se saattaa helpottaa oikean hetken tullessa sekä asukasta että heidän omaistaan siirtymäprosessissa uuteen ja turvalliseen asuinympäristöön.

Opinnäytetyö tehtiin yksin, sillä pitkien välimatkojen vuoksi ryhmässä tekeminen olisi voinut olla haastavaa. Pitkän välimatkan vuoksi opinnäytetyöprosessin aikana on ollut vain kaksi tapaamista toimeksiantajan kanssa. Onneksi sähköpostiviestintä on kuitenkin ollut apuna ja sen välityksellä on ollut nopea kommunikoida. Toimeksiantaja on ollut tyytyväinen esitteeseen ja toivottavasti esitteestä tulee olemaan suuri apu ja hyöty kunnalle. Esitteen tavoite olikin, että se tulisi tarpeeseen ja että se olisi apuna Hyvinvointikeskuksesta tietoa etsittäessä.

Opinnäytetyö prosessiin kuului monta vaihetta, jotka tehtiin yksi kerrallaan. Opinnäytetyön tekeminen kehitti valtavasti tiedonhakutaitoja sekä tehostettu palveluasuminen tuli erittäin tutuksi. Ammatillisesti tämän esitteen tekeminen oli kehittävää myös siksi, että jatkossa tulee varmasti kiinnittämään huomiota työpaikkojen informaatiotarjontaan asiakkaille. Jokainen vaihe opetti paljon ja lopputulokseen saa olla tyytyväinen. Tekoprosessi oli tarkasti aikataulutettu ja siitä pidettiin hyvin kiinni. Opinnäytetyö valmistui tavoitteiden mukaisesti eikä missään vaiheessa tullut paniikkia.

LÄHTEET

- Airaksinen, T. 2009. Toiminnallinen opinnäytetyö tekstinä. Viitattu 2.10.2016.
<http://www.slideshare.net/TiinaMarjatta/toiminnallinen-opinnytety-tekstin>
- Andersson, S. 2007. Palveluasuntoja ikäihmisille: palveluasumisen nykytilanne ja tuleva tarve. STAKES/raportteja 14/2007.
- Espoon kaupungin sosiaali- ja terveystoimi. 2014. Tartu hetkeen virikekäsikirja. Espoo: Joutsen Median Painotalo Oy. Viitattu 19.2.2017
file:///C:/Users/Jaakko/Downloads/Tartu%20hetkeen%20virike%20C3%A4sikirja_netti.pdf
- Heikkilä, P & Rönnlund-Jaakkola, Å. 2014. "Kun se on niin pienest kiinni". Viriketoimintaa ikäihmisille vapaaehtoisvoimin. AMK-opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu.
- Kari, O.; Niskanen, T. & Arslanoski, V. 2014. Kuntoutumisen tukeminen. 1.-3. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Kaski M.; Manninen, A. & Pihko, H. 2012. Kehitysvammaisuus. 5. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Kehitysvamma-alan verkkopalvelun www-sivut. Viitattu 19.2.2017.
<http://verneri.net/yleis/asuminen-ryhmassa>
- Kehitysvammaisten Tukiliitto Ry:n www-sivut. Viitattu 25.1.2017.
<http://www.kvtl.fi/fi/lakineuvonta/aihealueet-aakkosittain/palvelut-ja-tukitoimet/tilapaishoito/>
- Kivelä, S-L. & Vaapio, S. 2011. Vanhana tänään. Tallinna: Raamatutrukikoda.
- Koulutus ja kehittämisspalvelu Aducate. 2012. Opas. Näin teen loistavan esitteen. Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 28.10.2016. http://wanda.uef.fi/tkk/liferay/projektit/tyovoimavaraaja2/wp-content/uploads/2011/11/onnistunut_esiteA4.pdf
- Mediakasvatusseuran www-sivut. Viitattu 22.3.2017.
<http://www.mediakasvatus.fi/materiaali/kuvauslupa/>
- Muurinen, S. 2003. Hoitotyö ja hoitohenkilöstön rakenne vanhusten lyhytaikaisessa laitoshoidossa. Väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto, Hoitotieteenlaitos. Acta Universitatis Tamperensis 936.
- Mäkinen, E.; Kruus-Niemelä, M. & Roivas, M. 2009. Ikäihmisen hyvä elämä. Ympäristön merkitys vanhustenkeskuksessa. Helsinki: Yliopistopaino.
- Omaishoitajat ja läheiset -liitto ry www-sivut. Viitattu 23.1.2017.
<https://www.omaishoitajat.fi/tilap%C3%A4ishoidon-vaihtoehtoja>
- Raninen, T. & Rautio, J. 2003. Mainonnan ABC. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Räsänen, R. 2011. Ikääntyneiden asiakkaiden elämänlaatu. Väitöskirja. Rovaniemi: Lapin yliopisto. Acta Universitatis Lapponiensis 210.
- Salin, S. 2008. Lyhytaikaisen laitoshoidon reaali malli vanhukset kotihoidon osana. Väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto, Hoitotieteenlaitos. Acta Universitas Tamperensis 1346.
- Sormunen, S. & Topo, P. 2008. Laadukkaat dementia palvelut -opas kunnille. Luettu 25.2.2017.
http://www.thl.fi/attachments/rai/2008/Laadukkaat_dementiapalvelut_Opas_kunnille_12032008.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut. Viitattu 11.10.2016. <http://stm.fi/etusivu>

Suomi.fi www-sivut. Viitattu 11.10.2016. <http://www.suomi.fi/suomifi/suomi/>

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Voutilainen, P. & Löppönen, M. 2016. Hyvä ympärivuorokautinen hoito. Suomalainen Lääkäriseura Duodecim www-sivut. Viitattu 2.2.2017. <http://www.kaypahoito.fi/web/kh/suosituksset/suositus?id=nix01676#T1>

Voutilainen, P. & Tiikkainen, P. 2009. Gerontologinen hoitotyö. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

LIITTEET

Liite 1 Esite

Tarvasjoen HYVINVOINTIKESKUS

LIEDON VANHUSPALVELUT

Tarvasjoen keskustassa sijaitseva Hyvinvointikeskus tarjoaa monipuolisen, turvallisen ja virikkeellisen ympäristön elää ja ikääntyä. Hyvinvointikeskus tarjoaa tehostettua palveluasumista vanhuksille ja muistisairaille sekä intervalliasumista ja kriisiasuntoa sitä tarvitseville.

Hyvinvointikeskuksessa tunnelma on lämmin ja kodinhenkinen. Asukkaiden viihtyvyydestä kertoo oma asukasraati, joka suunnittelee ja toteuttaa yhteistä ohjelmaa ja virikehetkiä. Hoidosta ja palvelusta vastaa 24 hoitoalan ammattilaisesta, joista kaksi on sairaanhoitajaa ja kaksi hyvinvointiavustajaa. Loput 20 ovat lähihoitajia.

Osastot

Hoitopaikkoja hyvinvointikeskuksessa on 33, jotka ovat jaettu kolmeen eri osastoon.

Muistolassa on 10 huonetta, joista yksi on intervallihuone ja yksi perhehuone.

Heikkilässä on 10 huonetta, joista yksi on intervallihuone.

Ketolassa on 13 huonetta, joista yksi on intervallihuone.

Ota yhteyttä!

Tarvasjoen Hyvinvointikeskus
Hämeen Härkätie 610, 21450 TARVASJOKI

Asumispalveluesimies
050 4356 533

Ketola

Heikkilä ja Muistola

Sairaanhoitaja
050 4642 753

Sairaanhoitaja
050 4642 795

Tämä esite on tuotettu Turun AMK:n sairaanhoitajaopiskelijan opinnäytetyöprojektissa 5/2017.